Muistio

Työelämä
Vesa Rantahalvari

6.11.2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 73/2023 vp.)

Hallitus esittää lukuisia muutoksia työttömyysturvaan. Työssäoloehdon pitensi ja sen täyttymisen tarkastelu perustuisi tulorekisteriin ansiotietoihin. Suoja-osasta ja lapsikorotuksista luovuttaisiin. Omavastuuaika palautettaisiin seitsemään päivään. Paluuta aikaisempaan sääntelyyn olisi myös lomakorvauksen jaksottaminen.

Hallitus perustelee esitystään julkisen talouden rahoitusaseman kohentamisella ja kannustinloukkujen purkamisella. Hallitus tavoittelee muutoksilla nettomääräisesti noin 250 miljoonan euron menosopeutusta sekä noin 20 000 henkilön työllisyyskasvua. Työllisyyden kasvun arvioidaan vahvistavan julkista taloutta noin 550 miljoonalla eurolla.

Elinkeinoelämän keskusliitto ***EK pitää hallituksen esitystä perusteltuna*** seuraavista syistä.

Toimet julkisen talouden tasapainottamiseksi ovat välttämättömiä. Menoja ei voida loputtomiin rahoittaa velalla tulevien sukupolvien maksettavaksi. Velkaantuminen on siirrettyä verotusta. Esitetyt muutokset tasapainottaisivat julkista taloutta merkittävästi. Vain tasapainoinen julkinen talous mahdollistaa hyvinvointiyhteiskunnan säilymisen.

Kannustinloukut ovat todellinen ja laaja ongelma. Etlan (2022) selvityksen mukaan työttömyysloukussa on 136 000 ihmistä ja tuloloukussa yli puoli miljoonaa. Lakiesityksen hyväksyminen supistaisi kannustinloukkuja olennaisesti. Työmarkkinat tervehtyvät, kun työn tekemisestä tulee aikaisempaa kannattavampaa.

Työllisyyden kohentaminen on keino tasapainottaa julkista taloutta, mutta se on myös keskeinen keino kotitalouksien toimeentulon parantamiseen. Työstä saatava tulo on lähtökohtaisesti etuustuloja korkeampi. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että mahdollisimman moni hankkii oman ja perheensä toimeentulon tekemällä työtä ansiotarkoituksessa. Ansiotyön tekeminen turvaa toimeentuloa myös vanhuuden ja työkyvyttömyyden kohdatessa.